

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a soudců Mgr. Lucie Trejbalové a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
bytem X
zastoupen advokátkou Mgr. Lucií Čertíkovou
sídlem Uruguayská 11, Praha 2
proti

žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**
sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2025, č. j. KULK 25358/2025 OŠM 557/2025 OOAK

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 16. 4. 2025, č. j. KULK 25358/2025 OŠM 557/2025 OOAK, se ruší a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 19 210 Kč k rukám advokátky Mgr. Lucie Čertíkové ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí ředitelky školy Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Liberci (dále jen „škola“) ze dne 21. 2. 2025, č. j. 7/2024/2025/12. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce z uvedené školy vyloučen z důvodu vyhrožování fyzickým násilím vůči zaměstnancům školy.
2. Ze správního spisu plyne, že řízení ve věci vyloučení bylo zahájeno oznámením ze dne 24. 1. 2025. Do spisu byly zejména založeny zápisy o incidentech ze dne 10. 12. 2024, ze dne 6. 1. 2025 a ze dne 16. 1. 2025 pořizené ředitelkou školy, učitelkou a asistentkou pedagoga. Žalobci bylo prostřednictvím jeho zástupkyně – matky umožněno seznámení se spisem dne 14. 2. 2025. Téhož dne se žalobce k věci také vyjádřil, a to v tom smyslu, že trpí Aspergerovým syndromem, má problémy v sociální interakci. To plyne i z doporučení školského poradenského zařízení, které doporučilo podporu školního psychologa. Toho však škola žalobci od jara 2024 neposkytovala. Škola nemá nastavená pravidla tak, aby se nečekané změny nedostaly k žalobci. V dané věci měl žalobce negativně reagovat na situaci ve třídě, která se právě dozvěděla o změně termínu maturitního plesu.
3. Ředitelka školy v prvostupňovém rozhodnutí popsala incidenty tak, že dne 10. 12. 2024 došlo v její kanceláři k tomu, že žalobce vyhrožoval fyzickým násilím ředitelce školy a asistentce pedagoga – „Pokud vás zbiju s pracovní neschopností kratší než 14 dní, nebude to trestný čin“. Tyto výhrůžky zároveň rozšířil i na všechny učitele – „Po maturitě si to vyřídím se všemi učiteli“. Dále ve školní knihovně, kam byl po incidentu v ředitelně poslán, ukázal asistentce na mobilu text „Hledám někoho, kdo zbije tu 50letou svini“. Asistence pedagoga uvedl, že tím myslí ředitelku školy. Na chodbě pak vyhrožoval asistentce – „Dneska skončíte na JIPce. Dám vám ránu pěstí do spánku“. Dne 6. 1. 2025 pak žalobce své výhrůžky vůči zaměstnancům školy zopakoval v o. p. s. Rytmus Liberec, která mu ve spolupráci se školou pomáhá se zajištěním odborné praxe – „Řekl také, že ředitelce ublíží, že je hrozné, co udělala. Že si to zaslouží. Trval na tom, že si to zaslouží ředitelka i zástupce. Že si to po maturitě vyřídí.“ Nakonec dne 16. 1. 2025 žalobce na školním počítači vyhledával na internetu informace „jak se zbavit mrtvolky ředitelky“, čehož byla svědkem asistentka pedagoga.
4. Ředitelka školy uvedla, že popsáním jednáním došlo k hrubému porušení školního řádu. Žalobce se již dříve dopustil závažného zaviněného porušení povinností stanovených školním řádem, jeho jednání má vzestupnou tendenci. Na podkladě trestních oznámení školy vydalo státní zastupitelství předběžná opatření, která zamezují kontaktu žalobce s ředitelkou školy a asistentkou pedagoga. Za hrubá porušení školního řádu ve formě výhrůžek fyzickým napadením bylo žalobci již v 1. ročníku uděleno podmíněné vyloučení. Škola si je vědoma, že se jedná o žáka s poruchou autistického spektra, a je k němu přistupováno s ohledem na doporučení speciálně pedagogického centra Liberec. Byla mu vytvořena klidová zóna v knihovně školy, po celou dobu výuky byla přítomna asistentka pedagoga, měl k dispozici školní tablet a další studijní pomůcky. Přesto je pro školu neakceptovatelné, aby žalobce vytvářel atmosféru strachu skrze výhrůžky fyzickým

napadením. Diskuse nad termínem maturitního plesu vznikla spontánně ve třídě. Takové situace jsou v kolektivu běžné a nelze je předvídat. Školní psycholog byl k dispozici do 1. 3. 2024, poté se ani přes snahu školy nepodařilo tuto pozici obsadit. Žalobce se dopustil zvlášť závažného porušení povinností stanovených školským zákonem. K tomu ředitelka citovala § 31 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“).

5. K odvolání žalobce přezkoumal rozhodnutí ředitelky žalovaný napadeným rozhodnutím. Žalovaný sice shledal pochybení ředitelky, avšak bez vlivu na správnost a zákonnost rozhodnutí. Zápisy založené do spisu dle žalovaného nesplňují náležitosti dle § 55 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Ke zjištění a prokázání stavu věci proto žalovaný využil zejména to, co prokázala ředitelka školy jako přímý účastník incidentu. Žalovaný nepochyboval, že žalobce svým jednáním porušil školní řád a školský zákon. Výhrůžky ředitelce a dalším zaměstnancům školy byly opakované a zvlášť hrubé ve smyslu § 31 odst. 3 školského zákona. Došlo tak ke zvlášť závažnému zaviněnému porušení povinností stanovených školským zákonem. V takovém případě byla ředitelka povinna žalobce ze školy vyloučit. Navíc již v minulosti byla řešena další kázeňská pochybení žalobce. Ten své výhrůžky zopakoval v průběhu dvou měsíců. Ředitelka v souladu se školským zákonem věc oznámila státnímu zastupitelství. Škola dlouhodobě pracuje s doporučeními školského poradenského zařízení, nejde však o školu speciální, ale o běžnou střední školu. Právní předpisy zde platí pro všechny žáky i pedagogy. Je třeba brát v úvahu také zájem ostatních žáků školy na vzdělávání v bezpečném a klidném prostředí. Podpůrná opatření mají žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zajistit rovné příležitosti ve vzdělávání a vyrovnat rozdíly způsobené jejich zdravotním znevýhodněním. Škola poskytla žalobci takovou podporu, že byl schopen postoupit do 3. ročníku.

II. Žaloba

6. Žalobce ve včasné podané žalobě nejprve zdůraznil, že je žákem s kombinací postižení, který má speciální vzdělávací potřeby a právo na podporu ve vzdělávání ve smyslu § 16 školského zákona na základě doporučení školského pedagogického zařízení (dále jen „ŠPZ“). I dle ŠPZ je žalobce v emočně vypjatých situacích agresivní – většinou slovně. Žalobce v úvodu žaloby popsal, že přístup školy k žalobci před řešenými incidenty neodpovídal jeho potřebám a nebyl souladný s doporučením ŠPZ a se školským zákonem. Zdravotním stavem způsobené problémy byly zaměňovány za problémy výchovné.
7. V pasáži označené jako žalobní body pak žalobce namítl systémovou podjatost, když ve věci rozhodovala škola zastoupená ředitelkou školy, která byla aktérem incidentu, pro který následně vedla řízení o vyloučení. Měla tak sama činit kroky ohledně svého vyloučení z projednání věci, žalobci nelze klást k tíži, že podjatost ve správním řízení, kde nebyl zastoupen advokátem, nenamítl. Ředitelka se netajila ani v minulosti tím, že žalobce je podle ní „problémový“ žák a že škola není „speciální“ školou. Takový postoj je proti základním právům žalobce garantovaným Listinou základních práv a svobod či Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením. Mezi školou a žalobcem byl dlouhodobě problém spočívající v tom, že škola nerespektovala doporučení ŠPZ. Je nemyslitelné, aby v rukou jedné osoby bylo jak vedení správního řízení, tak aby byla jediným, a proto i zcela zásadním zdrojem důkazů, na základě kterých bylo ve věci samé rozhodováno. Jediné důkazy, o které správní orgán prvního stupně opírá své dokazování, jsou důkazy, které sám vytvořil (ředitelka nebo zaměstnanec školy) a které ani nejsou pořízeny v souladu s § 55 správního řádu. Jedná se v podstatě o úřední záznamy, které představují informaci o tom, jaké osoby

by měly být předvolány jako svědci a k čemu by měly vypovídat. Nelze je použít jako důkaz bez dalšího.

8. Rozhodnutí ředitelky potvrdil žalovaný, který je zřizovatelem školy, tedy je se školou provázaný. Systémová podjatost se projevila v tom, že žalovaný konstatoval vadu řízení, a to nemožnost hodnotit některé podklady jako důkazy, kterou však nepovažoval za závažnou. Žalovaný sám konstatuje, že co se týče dokazování, opírá se pouze o tvrzení ředitelky. Žalobce namítá, že nepoužitelnost důkazů v řízení představuje zcela stěžejní vadu, jelikož v tomto řízení neexistuje žádný důkaz, o který by se mohlo rozhodnutí o vyloučení opírat. Ve věci nebylo nařízeno ústní jednání a nebyly provedeny výslechy svědků, kterých by se žalobce mohl zúčastnit a svědky konfrontovat. Žalobci tak bylo upřeno právo na spravedlivý proces. Ze strany školy dále nedošlo k dodržení subjektivní lhůty pro vyloučení. K tomuto žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2024, sp. zn. 51 A 77/2023. K vydání rozhodnutí o vyloučení došlo dne 21. 2. 2025, přičemž k posuzovanému skutku mělo dojít dne 10. 12. 2024, tedy rozhodnutí bylo vydáno více jak dva měsíce od skutku. K vyloučení vedl incident, který byl zapříčiněn neposkytnutím příslušných opatření školou – psychologická pomoc, způsob zacházení se žalobcem, oznamování novinek a reagování na emocionální rozladění žalobce, (ne)zapojování do akcí.
9. Žalovaný ve svém rozhodnutí neuvedl, z jakých důkazů bere za prokázaný jím popsany skutkový stav a jak důkazy hodnotil. Z rozhodnutí žalovaného je zřejmý rozpor mezi tím, co ve svých dokumentech uvádí ke skutkovému stavu škola a co uvádí žalobce (str. 6 napadeného rozhodnutí), zejména ohledně okolností incidentu, co mu předcházelo, jaké měl následky. Není vyřešeno, zda škola skutečně poskytovala žalobci nezbytnou podporu během vzdělávání a řídila se doporučením ŠPZ či nikoli a zda tím nezavinila eskalaci do řešeného incidentu. V tomto ohledu správní orgány neprovedly dostatečné dokazování a nezjistili skutkový stav tak, aby o něm nepřetržovaly důvodné pochybnosti. Zejména nebylo vedeno dokazování k otázce zavinění. Žalovaný neuvedl, proč nepřisvědčil argumentaci žalobce, zejména námitce absence úmyslu a specifických vzdělávacích potřeb, které nebyly školou dlouhodobě plněny (zajištění psychologa). Neuvedl ani, zda přihlédl k žalobcem navrhovaným důkazům, zda je jako důkaz provedl a jak je hodnotil. Neuvedl, proč nebylo na místě přijmout méně přísné řešení situace, například jiné výchovné opatření. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
10. Vadu spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu a vyžaduje zásadní doplnění, žalobce vztahuje také k posouzení otázky, zda byl posuzovaným jednáním žalobce naplněn důvod k vyloučení ze školy. Žalobce je studentem se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola je povinna se řídit doporučením ŠPZ. Žalobci nebyla od 1. 2. 2024 až do jeho vyloučení ze studia poskytována psychologická podpora, na kterou měl podle doporučení ŠPZ ze dne 27. 1. 2023 nárok. Jakou podporu měl žalobci psycholog poskytovat je uvedeno v doporučení a už zde se zmiňuje, že školní psycholog má s žalobcem „pracovat na strategiích sociálně přijatelného zvládnutí emočních rozladů s následným vyhrožováním okolí.“ Vyhrožování v důsledku nezvládnuté emoční situace tak škola mohla a měla předvídat a pro tyto situace připravit podpůrná opatření. Žalobce měl k dispozici pouze asistentku pedagoga, která namísto toho, aby se snažila jednání žalobce korigovat a umírnit jeho emoční rozladění, jej podpořila v tom, aby svoji nespokojenost šel ihned řešit s ředitelkou, ačkoli si musela být vědoma toho, jak je rozrušený.

11. Předpokladem vyloučení je zaviněné jednání. Závěry správních orgánů o zavinění a úmyslu nemají oporu ve spisu a nebylo k nim dokazováno. Škola ani odvolací správní orgán neprovedly dokazování ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobce. Je třeba vzít v úvahu, že žalobce trpí Aspergerovým syndromem. Tato diagnóza zásadním způsobem ovlivňuje způsob vnímání okolního světa, porozumění sociálním situacím a emoční regulaci. U osob s Aspergerovým syndromem může dojít k situacím, kdy žák nerozpozná sociální význam svého chování (např. co je považováno za nevhodné, rušivé nebo agresivní), jedná impulzivně v důsledku smyslového přetížení, stresu či úzkosti, nemá úmysl způsobit škodu nebo porušit pravidla, ale jedná v sebezáchovné reakci. Jedná se však o otázku odbornou, k jejímuž posouzení nemá škola ani žalovaný odborné kompetence a nemůže ji proto sám hodnotit bez dalšího dokazování dle § 56 správního řádu. Škola neprovedla dokazování k posouzení žalobcovy odpovědnosti za jednání, nemohla doložit jeho nedbalost, natož pak úmysl.
12. Právně ani pedagogicky správným řešením není za daných speciálních okolností situaci ještě vyhrotit, podat trestní oznámení a žáka vyloučit. Tento následek svědčí o pedagogických deficitech a diskriminaci žalobce ze strany ředitelky školy. Zaviněné jednání je takové jednání, u kterého člověk jedná vědomě a vůlí, tedy má psychický vztah ke svému jednání a jeho následku. Zavinění může být Aspergerovým syndromem ovlivněno. Žalobce jako žák se speciálními potřebami nemůže být trestán a nemůže mu být upíráno jeho základní právo na vzdělání proto, že ředitelka jeho školy není odborně způsobilá pedagogicky působit na žáka a zajistit mu potřebnou péči psychologa ve škole. Nelze stejně hodnotit jednání zdravého dítěte a dítěte s poruchou, jakou má žalobce. Škola zjevně po celou dobu studia čekala na tuto příležitost, aby mohla žalobce vyloučit. K vyloučení ze studia ředitelka přistoupila téměř ihned, jiné řešení situace nenabídla.

III. Vyjádření žalovaného

13. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že v průběhu řízení ani v odvolání žalobce ani jeho matka, která ho zastupovala, nezpochybnili postoj nebo přístup ředitelky školy k řízení v prvním stupni. Neměli tedy pochybnosti o tom, že by ředitelka nebyla schopná vést řízení nestranně. Žalovaný není zřizovatelem školy, tím je Liberecký kraj. Žalovaný v přenesené působnosti plní své povinnosti, které mu jsou stanoveny příslušnými právními předpisy. To, že ředitelka školy žalobce považuje za problémového žáka a uvedla, že škola není speciální školou, nezakládá důvodné pochybnosti o jejím nestranném přístupu k věci. Tvzení, že škola nerespektovala doporučení ŠPZ a nezajišťovala žalobci potřebná podpůrná opatření, je nepravdivé, což je prokázáno spisovým materiálem. Ředitelka školy nebyla jediným aktérem incidentu, ten se dotýkal také dalších osob, zaměstnanců a žáků školy. Žalovaný ve svém rozhodnutí sice uvedl, že škola shromažďovala podklady k vydání rozhodnutí způsobem, který není v souladu s § 55 správního řádu, to však neznamená, že by shromážděné podklady nemohly být použity jako důkazní prostředky. Je rozhodnutím správního orgánu, jaké důkazy jsou potřebné ke zjištění stavu věci.
14. S odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2025, č. j. 59 A 17/2025-59, žalovaný uvedl, že nároky na dokazování nejsou v řešeném řízení tak vysoké jako v přestupkovém řízení. Žalovaný posoudil postup školy při rozhodování, zhodnotil podklady, zabýval se odvolacími námitkami. Žalobce podklady, které byly použity při dokazování, nijak nerozporoval. K otázce dodržení subjektivní lhůty pro vyloučení ze školy žalovaný uvedl, že k prvnímu incidentu skutečně došlo dne 10. 12. 2024, nicméně dne 16. 1. 2025 došlo k dalšímu incidentu spočívajícímu v hrubém vyhrožování. Dle § 31 odst. 3 školského zákona se za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem považují

zvláště hrubé opakované slovní útoky žáka vůči zaměstnancům školy. K opakovanému hrubému vyhrožování ze strany žalobce došlo až dne 16. 1. 2025. Teprve tímto dnem tedy došlo k naplnění skutkové podstaty zvláště závažného porušení povinností žáka. K nedodržení subjektivní lhůty tedy nedošlo.

15. Žalovaný při rozhodování v odvolacím řízení vycházel ze spisového materiálu předloženého školou. Na základě jeho přezkoumání došel k závěru, že škola postupovala v souladu s doporučením ŠPZ a žalovanému poskytovala podpůrná opatření. Výjimkou bylo pouze zajištění psychologa ve škole. Tato námitka byla vypořádána v rozhodnutí školy, kde bylo uvedeno, že v době od 2. 3. 2023 do 1. 3. 2024 ve škole působil psycholog. Po jeho odchodu škola dlouhodobě vyvíjela snahu o to, aby tato pozice byla obsazena, nicméně se jí to nepodařilo. Z tohoto důvodu také škola zajistila zvýšenou podporu žalobce prostřednictvím sezení s asistentkou pedagoga a výchovnou poradkyní. Toto zajištění fungovalo dobře, v průběhu druhého ročníku byly všechny žalobcovy ataky řešeny v klidové zóně školy. Žalobci v této době nebylo uloženo žádné výchovné opatření. Došlo také ke změně v doporučení ŠPZ ze dne 11. 11. 2024, kde jako personální podpora ve škole byl již stanoven jen asistent pedagoga, z čehož je zřejmé, že ŠPZ vyhodnotilo postup školy jako odpovídající potřebám žalobce. Ze spisového materiálu vyplývá, že škola s žalobcem pracovala podle doporučení ŠPZ a poskytovala mu takovou podporu, že byl schopen postoupit do 3. ročníku.
16. Žalovaný uvedl, že žalobcův popis situace, která vedla k incidentu v ředitelně školy, je nepravdivý a manipulativní. To vyplývá ze zápisů ze dne 10. 12. 2024, a to vyjádření ředitelky školy a asistentky pedagoga. Ty se snažily žalobci situaci objasnit a snažily se ho také uklidnit. Jeho agrese se však stupňovala a začal vyhrožovat fyzickým násilím. Žalovaný nesouhlasí s názorem, že ke vzniku incidentu došlo vinou ředitelky školy. Ze spisového materiálu vyplývá, že škola od počátku vzdělávání žalobce respektovala jeho zdravotní stav a potřeby. Pracovala s ním v souladu s doporučenými podpůrnými opatřeními a měla nastavená pravidla pro řešení náhlých krizových situací ve vztahu k žalobci. Díky tomu se mohl žalobce ve škole vzdělávat po téměř tři školní roky. Není však možné, aby bylo zabráněno jakékoli, v dané chvíli nepředvídatelné situaci. To je zřejmé i z vyjádření žalobce, které je součástí odvolání. Žalovaný se naplněním důvodů pro vyloučení zabýval, a to zejména z pohledu zaviněného jednání, které je zásadní podmínkou pro vyloučení ze školy, a také zdravotního stavu žalobce.
17. Pokud jde o zavinění, žalovaný je přesvědčen, že žalobce jednal promyšleně, výhrůžky a jejich obsah si připravil a byl si vědom, že jedná v hrubém rozporu se školským zákonem, školním řádem a dobrými mravy. Podání trestního oznámení a zahájení řízení o vyloučení ze školy nelze považovat za pedagogický deficit nebo diskriminaci žalobce. Provedením těchto úkonů ředitelka školy pouze plnila své povinnosti, které jí plynou ze školského zákona. Chování žalobce negativně působí nejen na zaměstnance školy a spolužáky žalobce ze třídy, ale i ostatní žáky ve škole. Stejně jako žalobce mají i ostatní žáci školy právo na vzdělávání a spolu se zaměstnanci školy také na ochranu zdraví a bezpečnosti ve škole. Nelze stavět právo na vzdělávání jednoho žáka, byť se speciálními vzdělávacími potřebami, nad právo na vzdělávání všech ostatních žáků ve škole.

IV. Replika žalobce

18. V podané replice žalobce uvedl, že ředitelka školy měla vůči žalobci osobní negativní postoj projevující se diskriminačním jednáním, nerespektováním jeho vzdělávacích potřeb a

ignorováním doporučení ŠPZ. Její zájem na výsledku řízení je patrný z dokumentů, které sama vyhotovila, včetně rozhodnutí o vyloučení. Škola je institucionálně propojena s Libereckým krajem jako zřizovatelem školy. Úřední záznamy nejsou na rozdíl od svědecké výpovědi nestranným důkazem. Z doporučení ŠPZ je zřejmé, jak se zdravotní problémy žalobce v napjatých situacích projevují.

19. Škola měla povinnost aktivně zajistit žalobci psychologa jako podpůrné opatření přiznané žalobci doporučením ŠPZ, a to po celou dobu jeho studia. Toto opatření škola nejprve nerealizovala, později došlo k jeho částečnému naplnění, avšak po odchodu psychologa nebyla zajištěna náhrada ani jiná forma podpory. K tvrzení, že škola dlouhodobě vyvíjela snahu pozici psychologa obsadit, nebylo provedeno žádné dokazování. V novém doporučení ze dne 11. 11. 2024, které vykazuje formální i obsahové nedostatky, ŠPZ žalobci nezákonně zrušilo přiznání psychologa, čímž podpořilo pochybení školy. Zvýšená podpora prostřednictvím asistenta pedagoga a výchovného poradce nebyla adekvátní náhradou za školního psychologa.
20. Žalovaný nevysvětlil, proč upřednostnil verzi školy před verzí žalobce. Škola žalobce vystavovala pro něj nevhodným situacím. Žalobce se ohrazuje proti tomu, že by jednal úmyslně a vědomě. K této otázce měl být ustanoven znalec. Škola i žalovaný nesprávně aplikovali právní pojem zavinění bez odpovídajícího odborného podkladu. Argument negativním působením na ostatní žáky a pedagogický personál je důsledkem nepochopení žalobcova zdravotního stavu a neposkytnutí potřebné podpory.

V. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních námitek dle § 75 odst. 2 s. ř. s., kterými je soud v duchu dispoziční zásady vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
22. Podle § 31 odst. 2 školského zákona *ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem ředitel vyloučí žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. To neplatí pro zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivně výchovnou péči podle zákona upravujícího ústavní a ochrannou výchovu a preventivně výchovnou péči. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.*
23. Podle odst. 3 téhož ustanovení *zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.*

24. Podle odst. 4 věty první téhož ustanovení, ve znění účinném do 31. 8. 2025, *o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu.*
25. Z ustanovení § 31 odst. 2 a 3 školského zákona plynou hmotněprávní podmínky, za jejichž naplnění dochází k vyloučení žáka ze školy. Vyjde-li soud pro tuto chvíli z popisu incidentů, jak jsou zachyceny v rozhodnutích správních orgánů, (bez ohledu na to, zda byly v dané věci zákonným způsobem prokázány, čemuž se soud bude věnovat níže), shoduje se se správními orgány v tom, že jde o zvláště hrubé opakované slovní útoky ve smyslu § 31 odst. 3 školského zákona. To má pro hodnocení věci po hmotněprávní stránce zásadní význam, neboť zákon pro takový případ přímo stanoví, že takové jednání se považuje za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem (§ 31 odst. 3). Považuje-li se žákovo jednání za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem, jsou splněny podmínky pro vyloučení žáka (§ 31 odst. 2).
26. Nelze přehlédnout, že zákonem využitá nevyvratitelná domněnka, zde zcela typicky zakotvená za užití výrazu „považuje se“, do sebe zahrnuje také otázku zavinění. Jinak řečeno, pokud se žák dopustí zvláště hrubých opakovaných slovních útoků, konstruuje školský zákon, že žák takové jednání zavinil. Nedůvodné jsou proto námitky směřující k tomu, že mělo být provedeno bohatší dokazování k otázce zavinění, měl být zkoumán zdravotní stav žalobce, a to za využití znalce, neboť škola není způsobilá si sama posoudit vliv žalobcova zdravotního hendikepu na žalobcovo jednání, resp. na žalobcovu rozumovou a volní složku. Žalobcovo jednání se totiž dle výslovného textu zákona považuje za zaviněné. Ostatně nesprávnost nastíněných požadavků žalobce je dále obnažena, vezmeme-li v úvahu specifickou řízení o vyloučení žáka ze školy. Ve věci rozhoduje ředitel školy, který má, jak na to na jiném místě žaloby sám žalobce poukazuje, pouhé dva měsíce (§ 31 odst. 4 školského zákona v pro věc relevantním znění) na vydání rozhodnutí. Protože tato lhůta musí pojmout kompletní správní řízení včetně veškerého dokazování, je zřejmé, že zákonodárce zde předpokládá jednoduchost řízení. Není realistické, aby ředitel školy v tomto typu řízení zadával znalecké posudky na téma míry vlivu žákova zdravotního stavu na jeho volní a rozumovou složku, a na jejich základě pak rozhodoval.
27. Nadto zde soud spatřuje zcela prostý důvod, proč zákonodárce využil výše zmíněné právní úpravy, která do jisté míry zjednodušuje správní řízení. Škola je obvykle institucí s řadou zaměstnanců a mnoha žáky. Najde-li se mezi nimi někdo, kdo ve škole opakovaně užívá výhrůžky fyzickým násilím nebo dokonce smrtí, odporovalo by zdravému rozumu, aby taková osoba byla ze školy prakticky nevyločitelná, a to např. s odkazem na její Aspergerův syndrom nebo jiný zdravotní hendikep. Aniž by soud jakkoli snižoval životní komplikace provázející člověka se zdravotním hendikepem nebo popíral jeho právo na vzdělání, nelze pustit ze zřetele ani zájmy a práva ostatních žáků či zaměstnanců školy.
28. Uvedla-li ředitelka školy, že předmětná škola není speciální školou a že žalobce je povinen zde respektovat pravidla plynoucí ze zákona nebo školního řádu, nepovažuje to soud za jakkoli pobuřující. Zdravotní hendikep není bílko šekem k nepostižitelnému slovnímu ohrožování svého okolí. Žák např. s Aspergerovým syndromem se buď dokáže, třeba s přispěním podpůrných opatření, ve škole chovat souladně se zákonem a školním řádem, pak zde může studovat, nebo to nedokáže, a proto zde studovat nemůže. Byť by byl příčinou jeho krajně nevhodného chování např. Aspergerův syndrom, nelze si rozumně představit

jeho dlouhodobější setrvání ve škole, kde bude moci nadále vyhrožovat svému okolí, aniž by reálně mohl být vyloučen, protože opakované výhrůžky fyzickým násilím způsobuje Aspergerův syndrom. Takový přístup by byl pokřivený s ohledem na práva zaměstnanců školy, ostatních žáků či jejich rodinných příslušníků, kteří od školy, kam posílají své potomky, očekávají zajištění bezpečného prostředí vhodného pro vzdělávání.

29. Soud dále podotýká, že toto řízení není místem pro řešení dílčích incidentů, kdy žalobce, resp. jeho matka nebyli spokojeni s přístupem školy v poskytování podpory žalobci, a není také místem k přezkoumávání doporučení ŠPZ, které, jak žalobce uvádí, zrušilo žalobci přiznání psychologa. Je nesporné, že žalobce je žákem požívajícím podpůrných opatření. Z vyjádření samotného žalobce, jakož i z obsahu spisu je evidentní, že především má k dispozici asistentku pedagoga, nepopírá tvrzení školy, že má ve škole k dispozici klidovou zónu. Deklaruje zejména nespokojenost s tím, že po část doby jeho studia nebyl ve škole k dispozici školní psycholog a v některých situacích se jemu či jeho matce nelíbil přístup zaměstnanců školy. Skutečnost, že nejen žalobcovy, ale v podstatě celospolečenské představy o ideálu vzdělávání zdravotně hendikepovaných osob narazí v konkrétní případě na realitu toho, že škole se např. po jisté období nedaří zkontraktovat školního psychologa, nebo se objeví z pohledu žalobce některé organizační nedokonalosti, nemůže v očích soudu ospravedlnit ohrožující jednání žalobce. Je pravdou, že nebylo vedeno dokazování ohledně míry snahy školy zajistit psychologa. To však soud v tomto typu řízení nepovažuje za nezbytné.
30. Žalobce pro sebe žádá takřka ideální prostředí (zmiňuje např. to, že by jeho třída měla absolvovat kurz specifické komunikace s žalobcem), které je v reálných podmínkách školy a mladého kolektivu ve třídě obtížně dosažitelné. Zdrojem incidentů ostatně byla zdánlivě banální situace ve třídě, již se škola ne vždy (při sebelepších opatřeních) dokáže vyhnout (diskuse spolužáků a jejich reakce na nejrůznější události). Na základě dostupných informací nelze hovořit o tom, že by škola žalobci podporu dramaticky upírala, ostatně žalobce měl mj. vyhrožovat přímo k němu přidělené asistentce pedagoga, tedy osobě, která byla ztělesněním podpůrného opatření ve prospěch žalobce. Ve škole byl schopen studovat dva a půl roku, nezanedbatelnou část této doby i bez školního psychologa. Nedosažení vždy optimálního přístupu okolí k osobě s Aspergerovým syndromem nepředstavuje oprávnění k výhrůžkám fyzickým násilím. Při naplnění zákonného předpokladu zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených školským zákonem není řediteli školy dána volba jiného řešení situace (§ 31 odst. 2 věta druhá školského zákona).
31. Pokud jde o procesní stránku věci, soud se nejprve zastaví u otázky dodržení dvouměsíční subjektivní lhůty dle ustanovení § 31 odst. 4 školského zákona ve shora uvedeném znění, která je stanovena pro rozhodování ředitele školy v prvním stupni (srov. žalobcem odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2024, č. j. 51 A 77/2023-34).
32. Je pravdou, že k prvnímu ředitelkou popsanému incidentu došlo již dne 10. 12. 2024, přičemž prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 21. 2. 2025, tedy po více než dvou měsících od prvního incidentu. Nelze však přehlédnout, že žalobce nebyl vyloučen z důvodu samostatného „spáchání“ incidentu ze dne 10. 12. 2024. Důvodem žalobcova vyloučení byly zvláště hrubé *opakované* slovní útoky ve smyslu ustanovení § 31 odst. 3 školského zákona. Opakování slovních útoků bylo ředitelkou školy spatřováno v tom, že slovní útoky se odehrály celkem třikrát – incidenty ze dne 10. 12. 2024, ze dne 6. 1. 2025 a ze dne 16. 1. 2025. Samotný první incident ze dne 10. 12. 2024 postrádal prvek opakování, který je pro slovní, nikoli fyzické útoky vyžadován ustanovením § 31 odst. 3 školského zákona tak, aby

je bylo možno považovat za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených školským zákonem. O tom, že došlo k opakování zvláště hrubých slovních útoků se dle popisu incidentů ředitelka školy dozvěděla nikoli dříve než dne 6. 1. 2025, kdy se udál druhý incident, při němž měl žalobce v podstatě navázat na své výhrůžky vyřčené při prvním incidentu.

33. Úpravu subjektivní lhůty pro rozhodnutí nelze v případě zvláště hrubých opakovaných slovních útoků vykládat tak, že každý takový slovní útok se po dvou měsících „maže“, a již k němu tedy nelze vůbec přihlídnout. Takový přístup by vedl k absurdním důsledkům, kdy by žák mohl vždy po uplynutí dvou měsíců, tedy cca šestkrát ročně zvláště hrubě slovně útočit, a přesto by byl nepostižitelný za zvláště hrubé opakované slovní útoky ve smyslu § 31 odst. 3 školského zákona. V daném případě došlo k prvku opakování při incidentu ze dne 6. 1. 2025, který byl druhý v pořadí a navazoval časově i věcně na incident první. Od tohoto dne proto soud odvíjí běh subjektivní dvouměsíční lhůty pro rozhodnutí ředitelky školy, neboť teprve první a druhý incident ve svém souhrnu tvoří soubor zvláště hrubých *opakovaných* slovních útoků, s nimiž školský zákon v ustanovení § 31 odst. 3 speciálně počítá. Namísto není ani odvíjení běhu subjektivní lhůty až od třetího incidentu, jímž byl prvek opakování již jen posílen, nikoli však založen. S ohledem na uvedené je zřejmé, že dvouměsíční lhůta byla v daném případě zachována.
34. Ani námitce systémové podjatosti soud nepřisvědčil. Pokud jde o žalovaného jako odvolací orgán, jde o krajský úřad, který v přenesené působnosti vykonává státní správu. Nelze jej tedy jednoduše ztotožnit se zřizovatelem školy, jak to činí žalobce. Skutečnost, že kraje mohou být zřizovateli škol, nemůže systematicky bránit krajským úřadům ve výkonu státní správy ve vztahu k těmto školám. Pravomoc k rozhodování jim v těchto věcech ostatně svěříl zákonodárce. Pokud jde o ředitelku školy, také ta je zákonem povolána k rozhodování o vyloučení žáka. Přitom skutečnost, že nevhodné chování, které může být příčinou vyloučení, se bude přímo či přeneseně dotýkat ředitele školy nebude výjimečná. Dobrý ředitel má jistě zájem na hladkém fungování školy po všech stránkách, tedy nebude potěšen excesy žáků, ať již směřují přímo proti jeho osobě, vůči zaměstnancům školy, jejímu majetku nebo žákům. Je však profesionálem ve své funkci, jejíž součástí je mj. řešení takovýchto neblahých situací. Zákon jej povolává také k rozhodování ve správním řízení, v němž nemůže být bez dalšího považován za vyloučeného jen proto, že se jej excesivní chování žáka určitým způsobem dotýká. V opačném případě by zákonodárce nezakotvoval rozhodování ředitele školy o vyloučení, neboť by takovému rozhodování musela velmi často bránit žalobcem namítaná systémová podjatost.
35. Je pravdou, že v dané věci směřovala nemalá část verbálních útoků žalobce vůči ředitelce školy. Ta však takovou situaci má z titulu své funkce unést, dle přesvědčení soudu také nic nenapovídá tomu, že by se tak nestalo. Popsané incidenty jsou závažné a reakci spočívající v zahájení a vedení řízení o vyloučení soud nemůže označit za excesivní. Pokud jde o procesní vadu, již se soud bude věnovat níže, ta představuje pochybení v právní rovině, které však nelze spojovat s podjatostí. Česká realita je taková, že ředitelé škol typicky nemají právní vzdělání a správní řízení o vyloučení vedou výjimečně, jak je patrné také z nemnohé judikatury správních soudů v těchto věcech. Z ní lze vyčíst, že vzhledem k uvedenému v těchto řízeních někdy dochází i k zásadním procesním vadám, které však z ředitelů nečiní podjaté úřední osoby. Nadto soud konstatuje, že ani žalobce ve správním řízení podjatost rozhodujících orgánů nenamítal, z čehož lze usuzovat, že ji, ač nezastoupen advokátem, nepociťoval.

36. K důvodu zrušení napadeného rozhodnutí soud uvádí, že musel přisvědčit námitce nepoužitelnosti opatřených důkazů. Na tuto otázku narazil již žalovaný v napadeném rozhodnutí, měl však za to, že jím označená vada řízení (podklady nebyly pořízeny v souladu s § 55 správního řádu) je bez vlivu na zákonnost rozhodnutí, když lze vycházet z toho, co vnímala sama ředitelka školy jako přímá aktérka incidentu. K tomu soud uvádí následující.
37. Přestože proces dokazování v řízení o vyloučení ze školy vedeném podle školského zákona nepodléhá tak striktním požadavkům jako např. v řízení o přestupku (srov. např. žalovaným odkazovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2025, č. j. 59 A 17/2025-59), není možné rezignovat na elementární dodržení procesních pravidel stanovených správním řádem (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2024, č. j. 51 A 77/2023-34). Je sice pravdou, že podle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci, zároveň je však třeba dbát na to, aby byly provedeny zákonem předvídaným postupem. Pomine-li soud nyní vlastní vnímání ředitelky školy, na něž upozorňoval žalovaný, je veškerý důkazní materiál v této věci představován souborem pěti zápisů – listů, kde je popsáno, co se mělo v jednotlivých dnech odehrát. Ty jsou podepsány ředitelkou školy, resp. asistentkou pedagoga, resp. jednou z vyučujících. Tyto zápisy evidentně nejsou protokoly o provedených svědeckých výpovědích dle § 55 správního řádu, jak to ostatně uvedl sám žalovaný, nýbrž je po právní stránce nelze než považovat za záznamy o podaném vysvětlení, když v nich jednotlivé (svědecky nevyslechnuté) osoby popisují své vnímání situace.
38. Dle správního řádu, který se na řízení o vyloučení vztahuje (srov. § 183 odst. 1 školského zákona a contrario), nelze záznam o podání vysvětlení použít jako důkazní prostředek (§ 137 odst. 4 správního řádu). Důvodná je proto námitka nedostatku způsobilých podkladů, o něž by se opíral závěr o skutkovém stavu. Žalobce se nemýlí, když uvádí, že žádní svědci ve věci nebyli vyslechnuti. Do spisu založené záznamy mohou v zásadě sloužit jako zdroj informací pro úvahu, jaké osoby předvolat ke svědecké výpovědi. Samy o sobě však jako důkazy neobstojí.
39. Úvaha žalovaného, že incident vnímala sama ředitelka školy jako správní orgán, a proto nevdí, že pořízené zápisy neobstojí, je polovičatá. Soud připouští, že není vyloučeno, aby správní orgán (zde ředitelka) určitou situaci sám přímo vnímal, následně o tom sepsal úřední záznam a při svém rozhodování z takového vnímání skutkově vycházel. Jak ale sám žalovaný připustil užitím jednotného čísla, ředitelka školy byla aktérkou incidentu, konkrétně incidentu č. 1 ze dne 10. 12. 2024. Žalobce je však vyloučen pro zvláště hrubé *opakované* slovní útoky, konkrétně slovní útoky zformované do tří popsanych incidentů. Prokázání jednoho incidentu proto nemůže postačit, neboť jediný incident nepředstavuje opakování, jak se o tom již soud zmiňoval výše v pasáži týkající se lhůty pro vydání rozhodnutí ředitelky školy.
40. Pokud jde o incident ze dne 6. 1. 2025, jediný podklad, který jej dokládá je zápis ředitelky školy o telefonickém rozhovoru, při němž jí paní X sdělila, co měl říci žalobce na schůzce ve společnosti X. V tomto případě tedy ředitelka školy nebyla incidentu vůbec přítomna, tedy jej sama nevnímala. Telefonické sdělení paní X nelze považovat za v souladu se zákonem provedený důkaz svědeckou výpovědí. Paní X nevypovídala ani při ústním jednání, ani se nejednalo o řádné provedení důkazu mimo ústní jednání, o němž by žalobce musel být předem vyrozuměn. Telefonický hovor měl iniciovat provedení důkazu svědeckou výpovědí, sám o sobě jako jediný důkaz ohledně incidentu ze dne 6. 1. 2025 neobstojí.

41. Obdobně lze uzavřít ohledně incidentu ze dne 16. 1. 2025. Ten se také neodehrál před ředitelkou školy a jediným podkladem k němu je zápis asistentky pedagoga, která však ve věci nebyla vyslechnuta jako svědkyně, a žalobce (resp. jeho tehdejší zástupkyně – matka) tedy neměl možnost se výsledku zúčastnit.
42. Proces dokazování vzhledem k uvedenému trpí zásadními vadami, které jsou s to ovlivnit zákonnost rozhodnutí správních orgánů. Jestliže se na předmětné řízení vztahuje správní řád, nelze rezignovat na jeho ustanovení upravující dokazování. Je pravdou, že žalobce v žalobě, resp. již v odvolání své nevhodné chování do jisté míry nepopírá, pokud však již hovoří konkrétněji, pak se zmiňuje o incidentu v ředitelně ze dne 10. 12. 2024, kterému nadto byla přítomna přímo ředitelka školy. Ve vztahu k incidentům ze dne 6. 1. 2025 a ze dne 16. 1. 2025 soud nemůže uzavřít, že by po skutkové stránce byly náležitě prokázány, což představuje vadu řízení, která může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jinou zásadní vadu řízení však soud i vzhledem k výše uvedeným závěrům neshledal.

VI. Závěr a náklady řízení

43. Vzhledem k uvedenému krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku. Je tedy namístě odstranit popsáné procesní pochybení řádným provedením dokazování.
44. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalobce, proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému.
45. Náklady žalobce vynaložené v řízení před soudem tvoří zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč a dále odměna za zastupování podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívající ve třech úkonech právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby a repliky) podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve výši 4 620 Kč/úkon, tj. celkem 13 860 Kč, a třech režijních paušálech dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč/úkon, tj. celkem 1 350 Kč. Osvědčení o registraci advokátky k DPH nebylo předloženo. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 19 210 Kč je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupkyně žalobce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 16. září 2025

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
předsedkyně senátu